

Tampereen yliopisto

KEB-13000 HYDROMEKANIikka

Tentti 16.1.2019 / Seppo Syrjälä

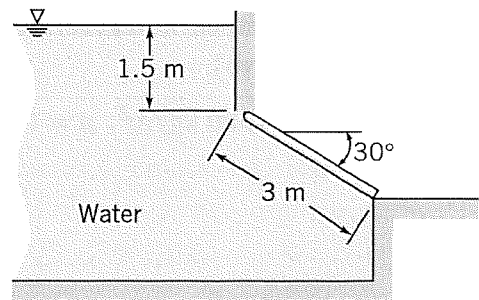
Sallittu kirjallisuus: jaettava kaavakokoelma

Palauta kaavakokoelma tentin jälkeen; älä tee siihen merkintöjä

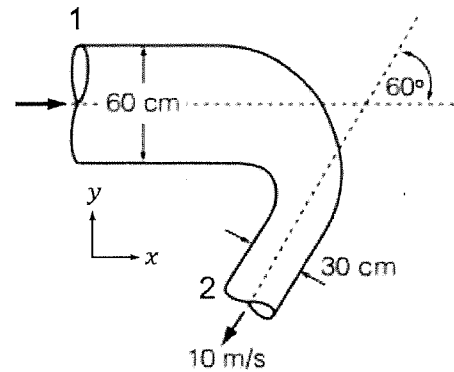
Ohjelmoitavan laskimen käyttö sallittu

1. Laske voima, joka vedestä kohdistuu kuvassa olevaan vinoon neliön muotoiseen pintaan, jonka koko on $3 \text{ m} \times 3 \text{ m}$; muut mitat on annettu kuvassa. Vinon pinnan vastapuolella vallitsee normaali ilmakehän paine. Laske myös voimaresultantin vaikutuspiste (anna sen kohtisuora etäisyys veden pinnasta).

Vedelle $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$.

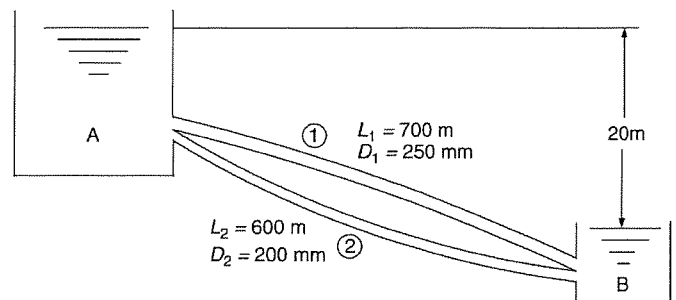

2. Kuvan mukaisen putkimutkan läpi virtaa vettä. Vesi purkautuu ympäristön paineeseen kohdassa 2 nopeudella 10 m/s . Putken halkaisija on sisäänvirtauksessa 60 cm ja ulosvirtauksessa 30 cm . Sisään- ja ulosvirtausreuna ovat samassa tasossa ($z_1 = z_2$). Määritä paine-ero $p_1 - p_2$ sekä tukivoima, joka tarvitaan pitämään putkimutka paikallaan (anna sekä kokonaisvoima että x - ja y -suuntaiset komponentit; myös suunnat). Oleta kitkaton virtaus. Vedelle $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$.

3. Vettä virtaa kuvan mukaisesti kahden putken kautta ylemmästä säiliöstä A alempaan säiliöön B (säiliöiden pinnan korkeuksien ero on 20 m). Putkien pituudet ja halkaisijat on annettu kuvassa; putkien karheudet ovat: $\varepsilon_1 = 0.5 \text{ mm}$; $\varepsilon_2 = 0.8 \text{ mm}$. Määritä kokonaistilavuusvirta. Kertahäviöitä ei tarvitse ottaa huomioon.

Vedelle $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$, $\mu = 0.001 \text{ Ns/m}^2$.

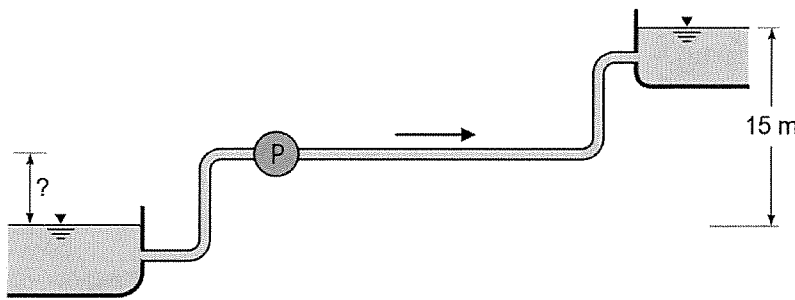

4. Kuvan esittämässä tilanteessa vettä pumpataan alemmasta säiliöstä ylempään (molemmat säiliöt ovat avoimia) $0.2 \text{ m}^3/\text{s}$. Putken halkaisija on koko matkalla 250 mm ja karheus $\varepsilon = 0.15 \text{ mm}$. Putken kokonaispituus on 140 m , josta 10 m on pumpun imupuolella (eli ennen pumppua). Säiliöiden pinnankorkeuksien ero on 15 m . Kertavastusten summa on yhteensä $\Sigma K = 4$, josta pumpun imupuolella $\Sigma K = 2$. Veden lämpötila on $20 \text{ }^\circ\text{C}$ (veden kyllästyspaine lämpötilan funktiona on annettu alla taulukossa; ympäristön paine on 100 kPa).

(a) Määritä pumpun ottama teho, kun pumpun hyötysuhde toimintapisteessä on 85% .

(b) Millä korkeudella pumppu voi korkeintaan sijaita suhteessa alemman säiliön nestepintaan, jotta se ei kavitoisi, kun kyseisellä tilavuusvirralla $\text{NPSH}_R = 5 \text{ m}$ (pumppun toimittajan ilmoittama arvo).

Vedelle $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$, $\mu = 0.001 \text{ Ns/m}^2$.

Temp. $T, \text{ }^\circ\text{C}$	Saturation Pressure $P_{\text{sat}}, \text{ kPa}$
5	0.8721
10	1.2276
15	1.7051
20	2.339
25	3.169
30	4.246
35	5.628
40	7.384

5. Laske virtaama (tilavuusvirta) kuvan mukaisessa symmetrisessä avokanavassa, kun Manningin karheuskerroin $n = 0.012 \text{ s/m}^{1/3}$ ja pituuskaltevuus $S = 0.001$. Muut tiedot on annettu kuvassa. Mikä voisi korkeintaan olla pituuskaltevuus S , jotta virtaus pysyisi alikriittisenä.

